

MOŻLIWY ZWROT PODATKU PCC OD POŻYCZEK UDZIELONYCH PRZEZ WSPÓLNIKÓW SPÓŁCE KAPITAŁOWEJ

Spółki, które w latach 2007-2008 zapłaciły podatek od czynności cywilnoprawnych („PCC”) od pożyczek udzielonych spółce przez jej wspólnika (wspólników), mogą teraz wnosić o zwrot tego podatku. Wszystko za sprawą wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie C-212/10 (Logstor ROR Polska sp. z o.o. vs. Dyrektor Izby Skarbowej w Katowicach).

Kiedy istniał obowiązek zapłaty PCC od pożyczek udzielanych przez wspólnika spółce?

Ustawa z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych („Ustawa”) od momentu jej wejścia w życie, tj. od 1 stycznia 2001 roku do 30 kwietnia 2004 roku poddawała opodatkowaniu PCC pożyczki udzielane spółce przez jej wspólników (przed dniem 1 stycznia 2000 roku takie pożyczki podlegały opłacie skarbowej). Stawka podatku była degresywna i wynosiła, w zależności od kwoty udzielonej pożyczki, od 1% do 0,1%.

Z dniem 1 maja 2004 roku, tj. z dniem wejścia Polski do Unii Europejskiej, nastąpiła zmiana Ustawy i pożyczki udzielane przez wspólników spółce kapitałowej (tj. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością i spółce akcyjnej) zostały zwolnione z opodatkowania. Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy wprowadzającej powyższą zmianę do Ustawy, zmiana ta miała na celu dostosowanie przepisów Ustawy do Dyrektywy Rady z dnia 17 lipca 1969 roku dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału (69/335/EWG).

Jak czytamy w uzasadnieniu: *W związku z tym, że w świetle przepisów Dyrektywy pożyczki udzielane spółce kapitałowej przez jej wspólnika nie podlegają podatkowi kapitałowemu, w projekcie zaproponowano zwolnienie tych czynności od podatku.*

Następnie, z dniem 1 stycznia 2007 roku został uchylony przepis Ustawy, który zwalniał od opodatkowania PCC pożyczki udzielone spółce kapitałowej przez jej wspólników i pożyczki te ponownie zostały objęte opodatkowaniem. Tym razem stawka podatku była jednolita i wynosiła 0,5%. Jak wynika z treści uzasadnienia projektu ustawy wprowadzającej ponowne opodatkowanie pożyczek: *Ponadto dokonano zmiany polegającej na zniesieniu zwolnienia od umowy pożyczki udzielonej spółce kapitałowej przez wspólnika (akcjonariusza), wprowadzając jednocześnie tę czynność, zgodnie z założeniami Dyrektywy, do katalogu czynności uznawanych za zmianę umowy spółki kapitałowej.*

Od dnia 1 stycznia 2009 roku pożyczki udzielane spółce przez jej wspólników ponownie zostały zwolnione z opodatkowania i obecnie nie podlegają opodatkowaniu PCC. Powodem wprowadzenia zwolnienia była implementacja Dyrektywy Rady 2008/7/WE z dnia 12 lutego 2008 roku dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału.

Co wynika z wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE?

Kwestia sporną, którą rozpatrywał Trybunał Sprawiedliwości UE, było wprowadzenie ponownego opodatkowania PCC pożyczek w okresie między 1 stycznia 2007 a 31 grudnia 2008 roku.

Trybunał Sprawiedliwości UE uznał, że Polska, po tym jak zrezygnowała z dniem przystąpienia do Unii Europejskiej z opodatkowania pożyczek PCC, nie miała prawa przywrócić tego podatku. Wynika to z brzmienia art. 4 ust. 2 Dyrektywy 69/335/EWG oraz celów wskazanych w motywach Dyrektywy 85/303/EWG zmieniającej Dyrektywę 69/335/EWG. Zawarte we wskazanym wyżej artykule sformułowanie „mogą podlegać podatkowi kapitałowemu” należy interpretować w ten sposób, że możliwość opodatkowania przez państwa członkowskie wymienionych w tym artykule czynności (w tym pożyczek udzielanych spółce przez jej wspólników) podatkiem kapitałowym wymaga nie tylko, aby były one opodatkowane na podstawie przepisów krajowych obowiązujących w dniu 1 lipca 1984 roku, lecz także by podlegały następnie opodatkowaniu w sposób nieprzerwany (zgodnie z tzw. zasadą *stand still*). Państwo członkowskie nie może zatem ponownie wprowadzić takiego podatku po jego zniesieniu. Byłoby to sprzeczne z brzmieniem wskazanego powyżej artykułu, a także z celem Dyrektywy 69/335/EWG, jakim jest ograniczenie, a nawet zniesienie podatku kapitałowego.

Reasumując, Trybunał Sprawiedliwości UE w omawianym wyroku orzekł, iż art. 4 ust. 2 Dyrektywy Rady 69/335/EWG z dnia 17 lipca 1969 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, zmienionej Dyrektywą Rady 85/303/EWG z dnia 10 czerwca 1985 r., należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie ponownemu wprowadzeniu przez państwo członkowskie podatku kapitałowego od pożyczki udzielonej spółce kapitałowej przez wierzyciela uprawnionego do udziału w zyskach owej spółki, jeżeli państwo to wcześniej zaniechało pobierania owego podatku.

Stąd też ponowne wprowadzenie PCC od pożyczek udzielanych przez wspólników

spółkom kapitałowym w latach 2007-2008 należy uznać za działające niegodnie z prawem Unii Europejskiej.

Jak odzyskać zapłacony podatek?

W świetle powyższego wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE spółki, które w latach 2007-2008 zapłaciły podatek od pożyczek udzielonych przez ich wspólników i do tej pory nie wystąpiły o zwrot tego podatku, mogą złożyć wniosek o stwierdzenie nadpłaty PCC. Nadpłata podatku powinna zostać zwrócona w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty. Co więcej, nadpłacony podatek podlega oprocentowaniu w wysokości równej wysokości odsetek za zwłokę pobieranych od zaległości podatkowych. Jeżeli wniosek o stwierdzenie nadpłaty zostanie złożony po upływie 30 dni od dnia publikacji orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE (omawiany wyrok został opublikowany w dniu 6 sierpnia 2011 roku), oprocentowanie przysługuje za okres od dnia powstania nadpłaty do 30 dnia od dnia publikacji orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości w Dzienniku Urzędowym UE. Toczące się już w tej sprawie postępowania przed organami podatkowymi i sądami administracyjnymi powinny zostać rozstrzygnięte na korzyść podatników. Nie jest jednak wykluczone, iż organy podatkowe będą starały się odmawiać stwierdzenia nadpłaty PCC podnosząc, iż Polska nigdy nie zrezygnowała z opodatkowania PCC pożyczek udzielanych przez wspólników spółce kapitałowej (takie stanowisko prezentował również rząd polski w postępowaniu przed Trybunałem Sprawiedliwości UE). Taka argumentacja nie powinna jednak spotkać się z aprobatą sądów administracyjnych.

W celu uzyskania dalszych informacji na ten temat prosimy o kontakt z Aleksandrą Faderewską-Waszkiewicz (aleksandra.faderewska@laszczuk.pl).